

Medlemsblad

Nr 2 - 1998

Maj

Hovsgrundet i Rickul
(finns som vykort) foto: Nils Lagman.

Innehållsförteckning	Sidan
Årsmötet 1998	3
Beträffande kompensation	3
Maido Limbaks berättelse	4
SESKs 10 års jubileum och årsmöte	5
Upprop från Kulturkommittén	8
Sante Marte och Kate ränn	8
Nyheter från Nuckö och Hapsal	9
Livet ombord på en segelskuta	10
Sommaren 1997	14
Resetips	15
Notiser	16
Annonser	17
Ledamotsförteckning	18

Rickul/Nuckö Hembygdsförening

Adress

Rickul/Nuckö Hembygdsförening
c/o Gurli Fyhr
Travarevägen 3
187 54 TÄBY

Postgiro 55 68 81 - 1

Rickul/Nuckö Hembygdsförening
c/o Ingvar Schönberg
Klövjevägen 47
187 31 TÄBY

Föreningens ändamål

citat ur stadgarna paragraf 2.

Föreningen skall värna om och levandegöra det estlandssvenska kulturarvet från Estland och Sverige, både i bevarandet av historien, nuet och utvecklingen framåt, genom

- att** främja kulturella, konstnärliga, musikaliska och litterära intressen såväl i Estland som i Sverige.
- att** vara kontaktorgan för Rickul/Nucköborna i Sverige, samt informationsorgan i Sverige och Estland.
- att** i möjligaste mån försöka behålla och vårda den gamla hantverks-traditionen och bebyggelsen i vår egen svenskort.
- att** vara behjälplig vid reseevenemang till vår hembygd.
- att** bibringa våra yngsta och ungdomar de traditioner vi själva mottagit och bevarat, samt idka annan härmed förenlig verksamhet.

Ansvariga för detta Medlemsblad är Informationskommittén (Per-Erik Fyhr, Eva Heyman och Inger Nemeth).

ÅRSMÖTET 1998

Per-Erik Fyhr

Årsmötet 1998 ägde rum på Star Hotel Sollentuna den 21 mars.

Sedan Richard Gineman hälsat deltagarna välkomna och valts till mötesordförande började årsmötesförhandlingarna.

Verksamhetsberättelsen för 1997 godkändes och revisorerna föreslog ansvarsfrihet för styrelsen och underlydande organ. Mötet fattade beslut om detta.

Till ny ordförande valdes Sven Boman. Richard Gineman, som undanbett sig omval, ställde sig till förfogande som styrelseledamot och valdes som sådan. Valet innebär i praktiken att Sven Boman och Richard Gineman byter befattningar med varandra.

Sven Boman föddes i Gambyn 1936. Föreningens styrelse har han tillhört sedan starten. Vi hälsar honom välkommen som ordförande och önskar honom lycka till!

Även valberedningens övriga förslag gick igenom. Den fullständiga förteckningen över styrelse, övriga förtroendevalda och funktionärer hittar du längst bak i detta medlemsblad.

Årsavgiften blev oförändrad – 150 kr för medlemmar och stödmedlemmar och 50 kr för ungdomsmedlemmar t o m 25 år.

Styrelsen föreslog följande ändring och tillägg till stadgarna:

- Ändring av § 12: "Upplöses föreningen skall dess tillgångar användas inom Rickul/Nucköområdet för att främja den estlandssvenska kulturens fortlevnad på det sätt som beslutas av den sista ordinarie föreningsstämman."
- Tillägg till § 4: "Hedersmedlem kan utses av föreningens styrelse efter förslag från ordinarie föreningsmedlem. Styrelsens beslut skall vara enhälligt och motiveras."

Förslagen bifölls av mötet. Stadgarna kräver att förslagen tas upp för omröstning vid två årsmöten. Ny omröstning skall alltså ske vid årsmötet 1999 innan styrelsens förslag kan införas i stadgarna.

Efter årsmötesförhandlingarna tackade Sven Boman för förtroendet och riktade därefter ett särskilt tack till Richard Gineman för många års utomordentligt arbete som ordförande.

Gäst vid årsmötet var Maido Limbak som berättade något om hur livet varit i den gamla hembygden efter 1944. Vi refererar hans berättelse i detta medlemsblad.

Som vanligt fanns det försäljning av böcker, vykort m m och lotterier. Lotterivinsterna var ännu finare än vanligt. Ett tack till alla som bidrog till det.

I år var det 210 personer som deltog i årsmötet. Det var något färre än 1997, men glädjande nog kom det ca 40 personer som inte tidigare var medlemmar. En del av dessa blev det nu. Tillströmningen av nya medlemmar fortsätter!

Vi beklagar att det var svårt att hitta parkeringsplats eftersom årsmötet kolliderade med Sollentunamässan. Lokalen och förtäringen var bra. Agnes Callenmark kommer att försöka få ett gynnsamt avtal med Star Hotel även nästa år. Kanske kommer vi då också att få bra villkor för övernattnings för medlemmar som kommer resande utifrån landet.

Beträffande kompensation avseende rättstridigt konfiskerad egendom gäller numera följande: *Richard Gineman*

Den som har sökt och beviljats kompensation för mark eller hus genom ett förordnande (korraldus) från Nuckö kommunstyrelse är skyldig att inom sex månader från beslutsdatumet inlämna en formell ansökan till kommunstyrelsen, *Marika Meister*, för att beslutet skall gälla. För sent inkommen eller utebliven ansökan innebär att beslutet om beviljad kompensation upphävs genom en ny förordning, vilket innebär att den

sökande mister rätten till kompensation för all framtid.

Ansökningsblankett

Delvis ifylld ansökningsblankett medföljer förordningen (*korraldus*) för komplettering. Blanketten är förbockad där uppgifterna skall kompletteras. Ett kortfattat brev från Marika Meister medföljer likaledes.

Det kortfattade brevet lyder som följer på svenska:

Härmed sänder jag Er en delvis ifylld blankett där det fattas: Ert namn enligt passet; Er adress; namn på banken där Ni önskar öppna ett konto (eller redan har ett konto) samt Er underskrift. Dessutom är siffrorna 2 till 7 i Er personkod inte ifyllda. (De två sista siffrorna i födelseåret + månad + dag.)

I den av Er valda estniska banken skall avgift erläggas för kontots öppnande eller om Ni redan har ett konto där, avgift för kompletterande insättning. (Beroende på vilken bank man väljer är avgiften 5-10 EEK, estniska kronor.) Av banken erhåller Ni ett kvitto på erlagd avgift. Detta kvitto samt den helt ifyllda ansökningsblanketten ber vi Er sända till kommunstyrelsen i Nuckö, adress:

Noarootsi Vallavalitsus
Marika Meister
Pürksi sjuk.
EE 3173 Läänemaa
Estland

/underskrift/ Marika Meister
handläggare av egendomsreformen
tel. 93184

MAIDO LIMBAKS BERÄTTELSE

Ett referat av Per-Erik Fyhr

Nedanstående är ett referat och ett sammandrag av det föredrag Maido Limbak höll vid Hembygdsföreningens årsmöte. Föredraget spelades in. Inspelningen finns hos Kulturkommittén.

Maido Limbak inledde med att konstatera att "Estland aldrig kom till kommunismen". Bolsjevismen var en terrorregim på samma sätt som nazismen.

Själv blev han kvar hösten 1944 efter två misslyckade flyktförsök. De ca 1 000 estlandssvenskar som av olika skäl inte lämnade Estland assimilerades nästan alla.

Vilka var det då som kom till Rickul/Nucköområdet sommaren och hösten 1944? Det var främst ingermanländare, finnar och ester från byar i östra Estland och från byar öster om Narvafloden. De blev evakuerade av tyskarna under det tyska återtåget från Leningrad. I det estlandssvenska museet i Hapsal finns dokument som visar vilka som fick bosätta sig i de övergivna estlandssvenska gårdarna. Det var nästan bara kvinnor. De kom bl a från estniska byar som bildats i Ryssland under

1800-talet och deras män och söner blev mördade under utrensningarna 1938-1939.

1945 hade området återbefolkats och invånarantalet var till och med något större än 1939. Jordbruket kom igång, liksom skolor, kulturliv och idrott. (Ervin-Johan Sedman blev Läänemaamästare på 10 000 m!). Åren 1945-1948 var ganska goda år. De nya invånarna arbetade bra.

Propagandan lovade en bra framtid med alla mänskliga rättigheter och ett uppfyllande av de sovjetiska löftena från 1940.

Under tiden befastes sovjetmakten. 1947 kom en ny propaganda som talade om välsignelsen med kollektivjordbruk. Varje gård fick en plan med en norm som skulle uppfyllas. Skatterna ökade, vilket gjorde det svårt för en enskild jordbrukare att klara sig. I den gamla svenskbygden var dock motståndet mot en kollektivisering stort. Många av dem som nu bodde i bygden

hade erfarenheter av kollektiviseringen i Sovjet på 1930-talet.

Maido citerade en ryss som var bosatt i Höbring Kokas: "En gång har jag gått in i kolchos – en andra gång går jag inte!"

Men det fanns ju påtryckningsmedel. Deporteringsarna 23 – 24 mars 1949 satte fart på kolchosbildandet. Den första kolchosen, "Punane Täht/-Röda Stjärnan", hade bildats i Österby våren 1948 och under 1949 kollektiviserades hela området.

De gamla byarnas kolchosnamn blev: Skåtanäs – "Laht/Viken", Enby – "Lenin", Lyckholm – "Saare", Birkas – "Kangelane/Hjälten", Kolanäs – "Punane Koit/Röd gryning", Pasklep – "Võit/Segern" och "Ühiselu/Gemensamt liv", Gutanäs – "Punane Lipp/Röda fanan", Harga och Bisholm – "Lahe/Bukten", Dirslätt – "Uus Tee/Den nya vägen", Sutlep – "Kevad/Våren" och "Roovälja/Vassfältet", Klotorp – "Uus Elu/ Det nya livet", Persåker – "Kalinin", Gambyn, Höbring, Derskog – "Kalev", Norrby, Söderby, Lukslaggen – "Edasi/Framåt", Paj, Haversved, Rickul – "Uus Elu/Det nya livet", Bergsby, Ölbäck – "Lenin", Roslep – "Uus Rooslepa/Nya Roslep", Spithamn – fiskekolchosen "Partisan".

Redan 1950 började man slå ihop kolchoserna till större enheter. En anledning till det var att många valde att flytta bort från området. I Estland hade kolchosarbetarna fått behålla sina inrikespass och kunde välja nya platser att arbeta på. Bygden avfolkades. 1976 var hela området utom Spithamn en enda stor kolchos, "V. I. Lenini nimeline kolhos". 1990 bytte den namn till "Noarootsi kolhos" och ur denna uppstod Nuckö kommun.

Spithamn fortsatte att höra till en av de stora fiskekolchoser ("Lääne Kalur") som fanns längs den estniska kusten.

Rickul/Nucköområdet kom att tillhöra en gränzson som var svår att få tillträde till. Det krävdes besökstillstånd. Området bevakades och trafiken kontrollerades.

Så långt Maido Limbaks berättelse. Den som vill läsa mer om livet i Estlands svenskbygder under sovjettiden kan göra det i boken "Från skuggornas värld – åter till livet" som kom ut 1994.

Vi välkomnar också andra skildringar från denna tid. Sänd dem till Medlemsbladet eller ge oss namnet på den som Du tror har något att berätta – och vill göra det.

SESKs 10 års jubileum och årsmöte.

Agnes Callenmark

SESK, Samfundet för Estlandssvensk Kultur, firade sitt jubileum och årsmöte i Hapsal den 28/2 1998.

Fredagen den 27/2 1998 flög vi, Agneta och Elmére Klitter samt undertecknad, med Estonian Air till Tallinn. Från Tallinn tog vi buss till Hapsal och väl framme i Hapsal checkade vi in på Päeva Villa.

Lördagen den 28/2 åt vi svenskt frukostbord och klockan 9 kom bussen och hämtade oss. Bussen kördes och ägdes av brodern till Kajre, som har resebyrå vid Svensktorget i Hapsal. Vi åkte till torget

och hämtade upp två kvinnor och Ain Sarv, Ivar Rütli fanns redan i bussen. I efterföljande bil fanns Arne Tennisberg och Anu Seeman.

Det var strålande sol hela vägen fram till kyrkogården men när vi väl var framme började det snöa. Vid Ervin-Johan Sedmans grav höll Ain Sarv ett fint tal *med* Ervin och inte *om* honom. Det var mycket vackert och en blomsterkrans nedlades. Under ceremonien började det hagla och det var som om Ervin själv var närvarande och nog grät vi alla.

Därefter åkte vi till Aibolands museum där Maido Limbak, Anne Ainjärv och Per Ehn tog emot. Maido berättade lite om museet som skall invigas i midsommar. Ormsöborna planerar en bröllopsutställning där, men vad vill vi visa? Jag tycker att Ormsö visar framfötterna, men vad gör vi för att synas? Vi var många i museet. Det hade kommit en busslast från Tallinn med SESK-medlemmar och dessutom var två glada män från Sverigekontakt med, generalsekreterare Lennart Lindberg och ordförande Bo Ralph. Även 1:e sekreteraren vid svenska ambassaden Nicklas Trouvé var med.

På Kulturhuset fick vi sedan lunch. Vi köpte lotter och det var roligt att träffa de tidigare bekanta Eha Timmerman och Elna Siimberg. Ivar Rüütli fick böcker från SOV genom oss och Ivar Boman fick pengapåsar med estniska småmynt som en pensionsförening skänkt genom Karin Bergholtz.

Sedan tog årsmötesförhandlingarna som hölls helt på estniska vid. Ain Sarv frågade om de skulle översätta till svenska, men vi tyckte att det skulle ta allt för lång tid. Följande personer valdes:

Styrelsen

Ordförande	Arne Tennisberg
v. ordf.	Ain Sarv
sekr.	Anu Seeman
kassör	Anu Seeman
revisor	Ella Mercedes Sirele

Regionrepresentanter = De äldstes råd

Ösel	Leo Fillipov
Dagö	U. Selande
Ormsö	Ants Varblane
Nuckö	Ivar Rüütli
Vippal	Elna Siimberg
Nargö	Svea Saarlo
Tartu	M. Laidmets
Hapsal	A. Toomingas
Tallinn	Ewi Tamm

Övriga

C. Toomingas, Kai Tennisberg, Ülo Kalm, Juta Holst, Vive Kari, Silvi Joon och Eha Timmerman.

Efter årsmötesförhandlingarna gick vi ut i cafeteria där gåvor och lyckönskningar till föreningens 10 års jubileum överlämnades. Först ut var 1:e sekr. från svenska ambassaden Nicklas Trouvé, därefter Sverigekontakt med Lennart Lindberg och Bo Ralph, vilka överlämnade böcker. Agneta från SOV överlämnade två böcker, Appelgrens bibliografi och Edvin Lagmans nya bok. Därefter var det min tur. Jag hälsade först från Ormsö hembygdsförening som beklagade att de inte kunde vara med. Sedan en hälsning från SONG, vilken Ain Sarv så vackert översatte. Därefter överräckte jag en liten docka med sverigedräkt invid svenska flaggan i topp. Sist men inte minst överräckte jag Rickul/Nuckö hembygdsförenings penninggåva med ett kort, som de tyckte var fint med segelskuta och dessutom fint textat av Herman Treiberg. Både Ain Sarv och Ivar Rüütli översatte.

En god soppa serverades och under tiden höll Ain Sarv ett anförande angående vad som hade hänt och uträttats under föreningens 10 år.

Efter programmet kramade man varandra adjö och så till lite vila, trodde man. Efter åtta timmars olika upplevelser hade det suttit bra med vila. Då ringer telefonen. - Om tio minuter blir ni hämtade till middag per "jalgad" (till fots), säger Ain Sarv, så vi åkte hela gänget till Rondo för mat. Där blev det även allmän fotografering och den som höll i kameran var Lennart. Vi åt, pratade och gissade gåtor som Ain Sarv lät oss fundera över.

Lennart förklarade för Anu och Kai hur de skulle kunna få komma till Sverige för att studera svenska. De är ju sådant som Sverigekontakt kan hjälpa till med. Tiden går fort och på gatan tog vi farväl av Anu, Ivar och Ain och vi andra promenerade till Päeva för vila och sömn. Det hade frusit på och det knastrade under skosulorna. Sömn ja, om inte hunden hade funnits som vaknade hela natten med ihållande skall.

Söndag hämtning kl. 9. Innan vi lämnade Hapsal var vi och tittade på Ilon Wiklands hus. Vi fick följa med Ain och Sverigekontakt till Tallinn där vi under vägen lyssnade på Evert Taube på estniska.

I Tallinn sa vi adjö till Ain och Toomingas (Ormsöpojke). Vi lämnade våra väskor på hotellet i Lennarts rum och följde med Sverigekontakt till svenska kyrkan där Ivar Boman med hustru samt Liljenberg tog emot och förevisade oss kyrkan från golv till tak, inklusive vinden. Kyrkan har nu fått pengar för restaurering. Den ingår i ett projekt där tre byggnader delar på en summa pengar.

Vi hade fått nyckel till hotellrummet och vi kunde hämta våra väskor efter shopping och förtäring. Lennart och Bo skulle vidare på ett möte och vi vinkade adjö och tackade för oss, hämtade våra väskor och iväg till flyget som var försenat p.g.a. dåligt väder. Men visst tog planet och piloten oss hem till Arlanda och vidare med buss till Stockholm. En trevlig upplevelse rikare och oj va gott man sov utan hundskall, om inte influensan slagit till.

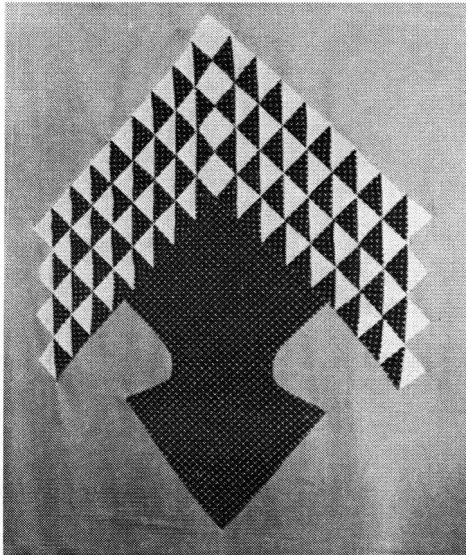
Detta var om resan till Estland med Estonian Air (ett pytteplan med Estlands färger). Tack Rickul/Nuckö hembygdsförening för att jag fick vara med.

Vid nedläggningen av krans vid Ervin-Johan Sedmans grav

SESKs ordförande Arne Tennisberg

**Upprop
från Kulturkommittén!**
Manfred Hamberg

I Medlemsbladet nr 2/97 fanns ett upprop från Kulturkommittén där man redogjorde för kommitténs syfte och målsättning.

Berättaraftnarna fortsätter oförtrutet och nya berättelser strömmar in. Det är särskilt glädjande att notera att dessa berättaraftnar även lockar genuina rikssvenskar som av olika anledningar blivit intresserade.

För att ge tillfälle till social samvaro lanserades i början av april 1997 "Torsdagsträffen", som alltid infaller den första helgfria torsdagen i varje månad och träffpunkten är som vanligt föreningslokalen på Roslagsgatan 57, mellan kl. 14.00-19.00. När detta upprop når våra läsare har träffarna den 2 april och 7 maj redan hållits. De kommande träffarna blir den 4 juni.

3 september, 1 oktober, 5 november och den 3 december. *Väl mött!*

Under dessa torsdagsträffar är det också meningen att det skall tillverkas olika saker. En hel del har redan åstadkommit med Karin Dalström, född Granberg, från Ölbäck Larsosa som motorn i det hela. Det är då i första hand arbeten med textilier. När man ser fotografier av färdiga alster som hon har åstadkommit, likaså de arbeten som hon utför tillsammans med andra Ölbäckkvinnor, bl a Ingeborg och Linnea, tycker man att det är fantastiskt. Dessa kvinnor kan genom att klippa sönder tygbitar och sy ihop dem igen åstadkomma mycket fina alster. Att klippa sönder tyg till små bitar går lätt med en sax som kvinnorna alltid kan bära med sig i en väska, men för att sy ihop tygbitarna behövs en symaskin, och att "känka" på en sådan till varje torsdagsträff är inte så lätt.

Anledningen till detta upprop är bland annat att höra efter om någon bland läsarna har en användbar symaskin som hon eller han kan undvara en tid framöver eller ännu bättre skänka till föreningen för framtida ändamål. Då jag ändå är på tiggargrät så önskar torsdagsträffskvinnorna också två strykjärn. Eventuella givare kan kontakta Ingeborg Gineman.

Karin samt övriga tackar på förhand för visad generositet. Det är Kulturkommitténs förhoppning att dessa träffar framgent skall bidra till att väcka intresse för tillverkning av föremål inom andra områden och hjälpa till att berika den estlandssvenska kulturen. Än en gång: *Väl mött!*

"SANTE MARTE och KATE RÄNN"

Ingvald Luks

Nu är det dags att få se dem i verkligheten!

Vi träffas lördagen 24 oktober kl. 12.00 på Karlbergs slott.

Jag vänder mig naturligtvis till dem som inte har upplevt detta,
men alla är välkomna i mån av plats.

Plats finns för 250 personer.

Ytterligare information, anmälan, kostnad och resvägar kommer i Medlemsbladet nr 3.

NYHETER FRÅN NUCKÖ OCH HAPSAL

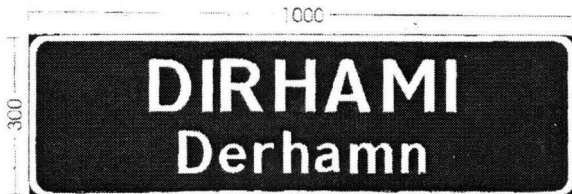
Per-Erik Fyhr

Nuckö kommuns årsbudget 1998 är 2,9 milj. EEK. Den största utgiftsposten är undervisningen som kostar 1,5 milj. EEK.

Antalet bofasta invånare var vid årsskiftet 905. Härtill kommer ett antal tillfälligt boende, främst i Birkas, vilket ökar invånarantalet till 1011.

Enligt beslut av estniska regeringen är det från den 1 januari 1998 tillåtet att använda de gamla svenska bynamnen på vägskyltar och i skrivelser till myndigheter. Under året kommer byskyltar att sättas upp vid de byar som idag är bebodda:

Aulepa/Dirslätt, Dirhami/Derhamn, Einbi/Enby, Elbiku/Ölbäck, Hara/Harga, Hosby, Höbringi/Höbring, Kudani/Gutanäs, Osmussaar/Odensholm, Paslepa/Pasklep, Pürksi/Birkas, Riguldi/Rickul, Rooslepa/Roslep, Saare/Lyckholm, Spithami/Spithamn, Sutlepa/Sutlep, Suur-Nõmmküla/Klottorp, Tahu/Skåtanäs, Tuksi/Bergsby, Vanaküla/Gambyn, Väike-Nõmmküla/Persåker och Österby.

Uppsättningen av skyltar beräknas kosta ca 32 000 EEK. Hembygdsföreningen bidrar med insamlade medel. Det är även meningen att skyltar skall sättas upp för att minna om de byar som idag är övergivna.

Nuckö kommun ligger fortfarande i topp när det gäller återlämnande av beslagtagna egendom. Det är viktigt att den som är markägare har lämnat aktuell adress till kommunen så att man där snabbt kan komma i kontakt med alla markägare. Det gäller inte minst den som är skogsägare.

Pengar har nu anslagits för att sanera den sovjetiska flygbasen i Kiltsi utanför Hapsal. Näst i tur i Läänemaa kommer Spithamn!

Vägunderhållet i kommunen fortsätter efter hand som pengar beviljas. En förbättring av vägen från Bergsby till Spithamn har kostnadsberäknats till 4,4 milj. EEK.

I Rosta stugby bygger man till. I anslutning till matsalen byggs en konferensanläggning för ca 100 personer.

Edvin Vesterbys planer på ett sågverk i Roslep håller på att förverkligas. Det skall vara i drift vid årsskiftet under ledning av Benny och Janne Vesterby.

Gustav von Rosen har påbörjat en återuppbyggnad av mangårdsbyggnaden på Lyckholm. Hans tanke är att skapa en plats där naturintresserade kan träffas och även övernatta. Det museum som inretts i Lyckholms stall är öppet för besök ons – sön 10.00 – 18.00. Entré vuxna 10 EEK, barn 5 EEK. Föreståndare är Janar Raagmaa som kan svenska.

Kommunen har fått en krog i gammal stil. Den heter "Noarootsi Kõrts" och ligger i kolchosens gamla matsal i Birkas. Den har plats för 60 gäster och tar även emot grupper efter förbeställning.

Enligt uppgift finns det planer på att anlägga en golfbana med hotell och hjorthägn vid Hosby! Det lär vara en finsk intressent med estniskt släktskap som köpt 200 ha för detta ändamål.

Derhamn var 1997 Estlands fjärde största fiskehamn. 7 863 ton fisk lossades.

Minnesstenen vid Nuckö kyrka skall kompletteras med en minnessten över dem som inte återvänt efter andra världskriget och sovjetockupationen. Kommunen har sänt oss en namnlista för granskning och komplettering.

Minnet av de döda firas:

14/6 11.00 på Sutleps kyrkogård

14.00 på Nuckö kyrkogård

21/6 15.00 på Rosleps kyrkogård

24/6 på Odensholms kyrkogård (tid avgörs av båtens ankomst).

I Hapsal fortsätter arbetet med det estlandssvenska museet. Efter midsommar kommer det att finnas vissa utställningar.

En estnisk karta (Eesti baaskaart) i skala 1:50 000 har börjat ges ut. Utgivare är Eesti kaardikeskus i samarbete med Lantmäteriverket och Satellitbild. Pris ca 35 EEK. Kartan är en färglagd satellitbild och är inte särskilt bra. Det är däremot de sjökort som getts ut och som bl.a. kan köpas i Nautiska Magasinet i Stockholm.

Slutligen en upplysning om semesterperioder i Birkas:

Ülo Kalm	19/6 – 28/6, 6/7 – 2/8
Marika Meister	29/6 – 5/7, 10/8 – 30/8
Herbert Trisberg	3/8 – 1/9
Evi Öövel	15/6 – 30/6, 3/8 – 31/8

Nytt telefonnummer till Estlands ambasad:

Ambassaden 08-545 122 80

Konsulatet 08-545 122 82

Adressen är:

Estlands ambassad

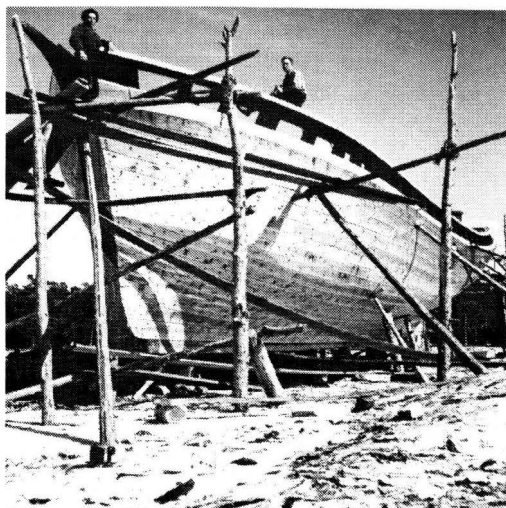
Tyrgatan 3

114 27 STOCKHOLM

LIVET OMBORD PÅ EN SEGELSKUTA

Manfred Hamberg

Den estlandssvenska sjöfartsnäringen har skildrats i olika publikationer och artiklar, men mycket litet, ja nästan ingenting har skrivits om hur livet gestaltade sig ombord på dessa skutor, dvs hur man levde, det dagliga arbetet, maten, hygien osv. Jag skall här efter bästa förmåga ge min bild, då jag själv har erfarenhet av hur det var att segla som kockjungman och hålla jämna steg med de äldre kamraterna.

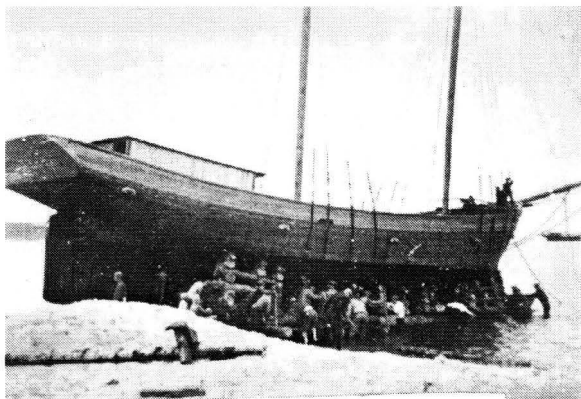
Innan jag går in på själva ämnet vill jag nämna några data om skutorna. Där fanns två typer, nämligen jakt och skonert. Efter som jakten, med endast ett storsegel, på senare tid var mycket sällsynt, kommer det i fortsättningen att handla om skonerten eller skonaren. Samtliga skonare var slättoppade och hade två master bestående av undermast med stång. Seglen akterifrån var storsegel (grootsegel), skonertsegel, båda i

regel med tillhörande gaffeltoppsegel, samt stagfock, klyvare och jagare.

Skutornas längd och bredd varierade, men på de skutor som byggdes under andra hälften av trettioalet var längden 60-70 fot (1 fot = 30 cm) och bredden 25-28 fot. Där fanns en kajuta med tre eller fyra kojplatser. Kajutans storlek varierade också, men måtten var cirka 16x16 fot på de största skutorna. Inredningen var ganska spartansk och bestod förutom kojerna av en spis murad av tegel, ett bord, ett par bänkar och i bästa fall en stol eller en pall. En del hade kanske också en byrå där kläder förvarades, men för det mesta var det utrymmet under de nedersta kojerna som var förvaringsutrymme. Regnställen och gångkläderna hängdes på spikar eller på en trähängare som satt fast i skottet (väggen).

Jag vill också nämna att de flesta skutorna någon gång under seglationsperioden anlöpte hemmahamnen. Med hemmahamn menas här ägarens hemort och inte den plats där skutan var registrerad. Man kan

nog säga att de flesta anlöpte hemmahamnen regelbundet. Fördelen med detta var att man kunde ta med sig proviant hemifrån samtidigt som man lastade.

Skuta sjösättes i Derhamn

Lastning och proviant

Resorna började med att last intogs bestående av ved, potatis och timmer, allt beroende på årstiden. På våren och hösten var det potatis som skeppades till Stockholm och för övrigt ved och timmer till Reval, numera Tallinn. Under lastningen var det besättningens uppgift att stuva lasten, oavsett vad den bestod av, och vid lossning att leverera lasten på kaj. När lasten var inne var det bara att se till att komma under segel snarast möjligt, då hamnarna var ganska osäkra beträffande vind och väder.

Innan avfärden tog var och en med sig mat och kläder som man räknade med skulle gå åt under resan. Maten bestod i regel av surlimpa, potatis, basturökt fläsk, en bytta med smör samt te. Kaffe var mycket sällsynt. Färskvattnet förvarades i en tråkagge som stod surrad på däck framför kajutan. Man var rädd om färskvattnet och detta fick inte användas till något annat än till matlagning och till att dricka.

Med sig hade man också en rakkniv eller en rakhyvel och eventuellt en tandborste. De äldre gubbarna hade nog aldrig använt en tandborste och det var nog bara den

yngre generationen som anammade denna lyx. Det hände säkert lite till mans att tandborsten inte kom till användning varje dag, i regel räckte det med att man gurglade sig i det friska sjövattnet.

Avsegling

När förberedelserna för avsegling var klara tog man bort presenningar och linor som under hamnuppehållet skyddat seglen. Grootseglet hissades som regel först, därefter skonaren. Efter det att dessa bägge segel var satta började man att hiva in ankarna. Allt detta kunde skifta från gång till gång beroende på vädret och varifrån man seglade ut. Ibland var det ganska trångt, som t ex i Derhamn, där många skutor kunde ligga samtidigt. När ankarna lättade sattes jagaren, klyvaren och stagfocken. När man kommit iväg och under segel sattes slutligen toppseglen om vädret tillät.

Det hände också under resans gång att man fick minska segelytan genom att reva. Att sätta segel var inte så lätt, speciellt när däckslasten bestod av ved eller timmer. Då skulle man förflytta sig på det ibland rätt så hala timret eller veden, vars översta lager inte alltid var jämnt eller stadigt. Om man inte var vaksam kunde man få en smäll av bommen till skonertseglet med ödesdigra följder. Däckslasten var så pass hög att bommen fritt kunde svänga från den ena sidan till den andra, men en person kunde inte rymmas mellan bommen och däckslasten. Allt detta kunde gå snabbt och risken var störst vid segelsättningen och vid stagning då skutan låg för kryss.

I detta sammanhang bör framhållas, att simkunnigheten var mycket dålig, speciellt bland de äldre. Man kan gott säga att de flesta gubbarna sjönk som en "ryssyxa" och inte kunde ta ett simtag. De yngre däremot kunde kanske hålla sig flytande en kortare tid under normala förhållanden, men hade man fått en "kyss" av bommen och hamnat i vattnet då var nog loppet kört. Mellan masterna fanns ett stag som kallades bojstaget. Det fanns karlar, som utmanade ödet genom att gå armgång mellan masterna. Lyckligtvis hände inga olyckor mig veterligen, vare sig som en

följd av armgången eller genom att någon hamnade i sjön efter att ha fått en "kyss" av bommen.

Om olyckan var framme

Om olyckan var framme fanns ingen första hjälp att tillgå. Ombord på varje skuta fanns i regel en flaska med "Sloans liniment". Detta liniment användes till alla utvärtes åkommor, ja kanske också till något invärtes bruk, som till att stoppa en bomullstuss i en ihålig tand, vilket i regel brukade lindra tandvärken. Det fanns de som blandade salt i 96 procentig sprit och använde detta till att rengöra sår med.

Min far berättade följande: Han själv, hans bror Josef och en bekant var på resa till Helsingfors. På ditresan råkade Josef få en smäll i huvudet så att en stor flik av huvudsvålen lossnade och hängde bara litet fast. Vad skulle man nu göra? Då kom min far att tänka på flaskan med den av salt kryddade 96 procentiga spriten. Han tog helt sonika och hällde den starka blandningen i det öppna såret och lade tillbaka fliken. Det läktes och några läkarbesök behövdes inte. Man kan föreställa sig hur ont det måste ha gjort, men nöden hade ingen lag.

Vaktgång

När skutan låg till sjöss gick man vakt, men inte efter något fastställt schema. Det fanns alltid en rorsman och i regel var det de äldre som skötte denna syssla. Han skulle också vaka över seglens läge eftersom man ibland behövde dra in på skoten eller lätta. På dagen var för det mesta alla vakna och hjälpte till om det behövdes, men på natten måste rorsman vara ännu mera på sin vakt. Under den mörka delen av dygnet måste han också hålla utkik efter andra sjöfarare som trafikerade området. När man vilade betydde det inte att man klädde sig i pyjamas utan man lade sig ovanpå kojens med kläderna på.

Enligt sjölagen skulle det finnas lanternor ombord för olika ändamål. De fanns där, men man får nog medge att det slarvades med användandet och då speciellt med sidolaternorna, vilka faktiskt var de viktigaste. Lanternorna skulle tas ner från lan-

ternstället och vid hårt väder var det svårt att få lågan att brinna. Någon olycka med anledning av detta har jag inte hört talas om, men om tillbud. Förmodligen berodde dessa på bristande kunskap om ombordläggningsreglementet och hur dess paragrafer och regler för undvikande av ombordläggning skulle tillämpas.

Mat och matlagning

Vad beträffar maten och matlagningen så var det i regel den yngste i besättningen som hade hand om kocksysslan. Nu var matsedeln inte så varierande att det fordrades någon större kokkonst. På morgonen äts smörgås med te och en bit skinka. Till lunch kokades potatis och till den åt man en bit skinka igen och ibland någon sorts mjölsås, som vi kallade för "låka". Till middag kunde man ibland koka soppa bestående av potatis, skinka, mjöl och korngryn.

Det framgår helt klart att maten var mycket enahanda. Det var mest potatis, surlimpa och rökt fläsk som var den dagliga kosten. Om resan blev lång, kunde det rökta fläsket få en bismak. Det förvarades undanstoppat någonstans under kojens eller framme i piken, där det nog kunde bli rätt så varmt och instängt. Under liggetiden i t ex Reval kostade man på sig en lyxrikt, som kallades för "bomullssupp". Den bestod av mjölk och vetebröd. Man värmdes mjölken och i den lades vetebröd, som var skuret i bitar, samt salt. Man åt detta med förtjusning. Namnet bomullssupp syftar på att vetebrödsbitarna var mjuka och lena som bomull.

Hygienen

Hur var det då ställt med hygien? Ja, svaret måste bli: "si så där". Först bara några ord om diskning av matbestick, grytor och kastruller. Grytan och kastrullen försökte man få så rena som möjligt med sjövattnet, något diskmedel fanns inte. Knivar, gafflar och skedar kunde man nog ibland bara torka av, de skulle snart användas igen. Var och en hade en tekopp som kallades för "tekruka" och i den drack man allt drickbart. Under senare år förbättrades renligheten avsevärt. Man har hört talas om

att den så kallade tekrukan fram emot hösten såg ut som en inrökt pipa, vilket betydde att det kanske inte var så mycket bevänt med diskningen. Gubbarna använde samma täljkniv till både träarbeten och till att skära en bit rökt skinka. Kniven gjordes ren genom att den ströks längs byxbenet, som framåt hösten blev ganska polerat.

Den personliga hygienen försökte man hålla efter så gott det gick. Man fick hålla tillgodo med sjövattnen och tvål. Någon möjlighet till att duscha fanns inte och med bastubadet fick man vänta till hemkomsten. Någon toalett fanns inte ombord och behoven klarades av utan problem, det var ju endast karlar ombord. Behövde man lätta på trycket var det bara att ställa sig i lä vid relingen. Skulle man däremot tömma tarmen var det bara att sätta sig med ändan över relingen eller ute på klyvarbommen. Vid dåligt väder kunde behoven få göras i en pyts. Sätten var många och uppfinningsrikedomen stor. Det kunde naturligtvis skilja sig från skuta till skuta, men det var nog så det förhöll sig i verkligheten.

Navigering

Jag vill också nämna att på varje skuta fanns en skeppare som hade avlagt skepparexamen. Navigationsutrustningen var minimal. Ombord fanns en luft- eller vätskekompas, sjökort som inte hade rättats sedan utgivningen samt en kurslinjal. Trots den bristfälliga utrustningen hittade man fram till destinationen oavsett de yttre betingelserna. Att med den utrustningen navigera genom den finska och den svenska skärgården var en bedrift. De flesta gubbarna behövde aldrig titta i sjökortet. De hade liksom resan inprogrammerad i huvudet och visste precis att nu skulle de snart ha den pricken där och den skulle de antingen ha om styrbord eller om babord osv. Det var liksom en instinkt, som talade om att nu skall du göra det och det, när det inte fanns några synliga landmärken att tillgå.

Vidgade horisonter

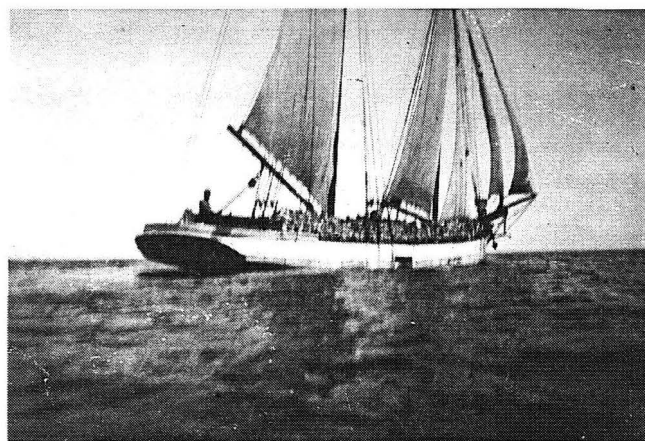
Livet ombord hade ingen glamour men var mycket intressant. Man kom ut och fick se andra platser och träffa andra människor utanför den egna kommunen. Man

såg på de gubbar, som hade varit över till Stockholm att de fått en vidgad horisont och lagt sig till med fina blå Algotskläder, som inte var allom förunnade.

Ekonomi

Vad beträffar det ekonomiska så fördelades den eventuella vinsten bland ägarna efter antalet andelar som de hade i skutan. Det var i regel ägarna själva som utgjorde besättningen. Om det fanns någon ombord som inte hade någon andel i skutan fick han ersättning enligt överenskommelse med den delägare som själv inte kunde vara ombord. Det fanns några få skutor vars besättningar var månadsavlönade. Det var skutor som i regel inte anlöpte hemmahamnen. Jag själv tjänstgjorde ombord på en sådan som kockjungman år 1939 och hade då en månadslön på 45 estniska kronor. Av denna lön fick jag själv betala för maten.

Detta är i stora drag hur de ombordvarande levde och hur de arbetade på de estlandssvenska segelskutorna.

Rickulskuta på väg till Reval.
Alfred Söderlund vid rodret, 1939.

SOMMAREN 1997

Foto Harry Seffers

RESETIPS!

Nu har EstLine dagliga turer till och från Tallinn. Från den 1 maj är två färjor insatta: "Regina Baltica" och "Baltic Kristina". Den senare är byggd i Finland 1973 och har tidigare seglat under namnet "Ilitch". Hon tar 578 passagerare samt ca 360 bilar.

Avgång från Stockholm 18.00, ankomst till Tallinn 09.30.

Avgång från Tallinn 19.00, ankomst till Stockholm 08.30.

EstLine har nu också ett biljettkontor i Cityterminalen, Stockholm. Buss går mellan Cityterminalen och terminalen i Frihamnen i anslutning till båtarnas ankomst och avgång. Pris 15 kr. Tel för bokning 08-667 00 01.

1997 reste 317 000 passagerare med Est-Line. Man hoppas på en ökning till 450 000 kommande år.

Det finns också en färjeförbindelse mellan Kapellskär och Paldiski. Den är avsedd för godstrafik och lastbilar. Ring Hansaliin, 0176-443 70 för information.

Föreningens medlemmar har 20-25 % rabatt på grundpriset i Rosta stugby om man beställer direkt vid stugbyn. Se särskild annons.

I Rickul/Nucköområdet finns även följande inkvarteringsmöjligheter:

Bergsby Pansion

Arne Tennisberg

Tel 009 372 47 972 90

Roslep

Edvin Vesterby

Erbjuder bäddar i sitt hus för 100 EEK/dygn. Självhushåll.

Tel: 08-471 98 39

009 372 47 972 14

Välkommen till Rosta stugby och camping

Här finns 32 stugor med ett, två eller tre sovrum. Rökfria rum. Platser för husvagn med framdragen el.

I huvudbyggnaden ligger restaurang, bar och konferensrum.

Du kan spela tennis och minigolf, jogga, windsurfa, cykla, hyra roddbåt och åka på utflykter.

**Vi ger
söndag – torsdag
25 % rabatt
fredag och lördag
20 % rabatt
till medlemmar i
Rickul/Nuckö
Hembygdsförening**

Adress EE-3174 Tuksi, Läänemaa, Estland

Tel: 009 372 47 972 30, 576 65

Fax: 009 372 47 578 75

I Birkas har det öppnats en ny krog, "Noarootsi Kõrts", som serverar mat och dryck. Affärer med begränsat sortiment finns i Birkas, Sutlep och Derhamn. Närmaste stora affär ligger i Linnamäe. Bensin kan köpas i Derhamn och Linnamäe.

Nuckö krog – Noarootsi kõrts Birkas

Mat och dryck i trevlig miljö

Sön – tors 12.00 – 24.00

Fre – lör 12.00 – 04.00

Musikunderhållning under veckoslutet.

Tel: 009 372 47 931 51

Välkommen!

HAPSAL

I Hapsal med omnejd finns ett tiotal hotell och pensionat. Information lämnas av Haapsalu Tourism som flyttat till järnvägsstationen. Adress: Raudtee 2, EE-3170 Haapsalu. Tel: 009 372 74 332 48, fax 334 64.

Här är några evenemang i Hapsal under sommaren:

- 12-13/6 Folkdansdagar med deltagande från Läänemaa, Pärnumaa, Ösel och Dagö.
- 12-14/6 Regatta Hangö – Hapsal.
- 19-20/6 Rockmusikfestival.
- 1-5/7 Barockmusikfestival samt "Gamla Hapsal-dagarna".
- 17-18/7 Dansmusikfestival.
- 7-9/8 "Vita Damen". Allmän folkfest.
- 14-16/8 Musikdagar med musik av Peter Tchaikovsky.

UPPROP!

Nuckö kommun håller på och bygger upp ett datorstöd för sina bibliotek i Birkas och Sutlep. Man har fått vissa statliga bidrag men skulle behöva 32 000 EEK för att komplettera utrustningen, främst med skrivare.

Kan Du hjälpa till? Känner Du till något företag som kan tänkas vilja bidra? Kontakta i så fall Ülo Kalm eller Per-Erik Fyhr.

Internettips!

Du som har tillgång till Internet besök gärna SONG:s hemsida, adress: www.algonet.se/~song. Här kan du beställa en del av de böcker som finns att köpa på expeditionen på Roslagsgatan. Du kan också se vad SOV:s bibliotek har för litteratur till utlåning, det är faktiskt hela 272 titlar. Om du klickar på estlandssvenska bygder, Rickul får du bl a länk till Rickulättlingen Susanne Nevelius fina hemsida med bl a recept på "kakobre" och några av Mats Ekmans dikter. Har du som Rickul/Nucköbo egen hemsida med anknytning till hembygden tar vi gärna emot din adress för publicering.

Du kan skicka e-mail till föreningen under adress: inger.nemeth@huddinge.mail.telia.com

Rickul Hove

Vill Du bo på Rickul Hove i sommar kan Du kontakta Ethel Westerberg, tel: 08-540 608 08.

Aibolands Museum i Hapsal

Invigning av
estlandssvensk utställning
lördagen den 27 juni
1998.

Estlandssvens- karnas kyrkodag 1998

Äger i år rum i
Immanuelskyrkan
lördagen den
14 november.
I år organiserar
Rickul/Nuckö hembygds-
förening kyrkodagens
program så boka in dagen
redan nu. Mer information
kommer i nästa nummer
av Medlemsbladet.

ESTLANDSSVENSKARNAS HEMBYGDSDAG

Lördagen den 29 augusti 1998 kl 13.00.

Lokal Lustikulla krog, Liljeholmsv. 18 Liljeholmen.

T-bana till Liljeholmen, följ sedan pil som visar mot (inglasad) trappa. Gå sedan (längs spåren) mot Nutek. Se gärna karta i telefonkatalogen sid 31. Det finns även bilparkering.

Ur programmet:

Utdelning av Estlandssvenska kulturstipendiet till Stig Appelgren, som presenteras av Elmar Nyman.

Ilon Wikland berättar om sin uppväxt i Hapsal.

Kassari danslag under ledning av Udo Tohver uppträder.

Sång och musik och lite allmän dans.

Bokförsäljning, lotterier, servering, kaffe, smörgås och liten kaka.

Biljettpris 100 kronor.

Vi påminner om att vi tacksamt tar emot gåvor till våra lotterier. Hör av dig till SOV:s exp. i god tid om du har handarbeten, träslöjd eller något annat som du vill skänka.

Tel 08-612 75 99. Adress Roslagsgatan 57.

Vi kan även hämta.

Hjärtligt välkommen!

Svenska Odlingens Vänner

Organisationskommittén och styrelsen

Eesti
Evangeelse Luterliku Kiriku
TALLINNA
ROOTSI-MIHKLI
KOGUDUS

Estniska
Evangelisk-Lutherska Kyrkan
SVENSKA
S:T MIKAELS
FÖRSAMLING
I TALLINN

Gudstjänster i den svenska
S:t Mikael kyrkan i Tallinn 1998

24 maj	9 aug	18 okt
7 jun	23 aug	1 nov
21 jun	6 sep	15 nov
5 jul	20 sep	6 dec
19 jul	4 okt	25 dec

Samtliga gudstjänster firas på svenska och påbörjas kl 12.00. Efter varje gudstjänst serveras kyrkkaffe.

DYRGRIPEN

Högtidssammankomst på Skansen den 27 augusti 1994.

EN DOKUMENTÄR-
FILM FRÅN
FIRANDET AV EST-
LANDSSVENSKARNAS
MINNESÅR

50 ÅR I SVERIGE

Beställ denna dokumentär som minne eller gåva. Pris per postförskott 350 kr, eller per förskottsinsättning 320 kr. Materialet är skyddat av upphovsrätten och videobanden kopieringsskyddade.

Beställning göres hos:

SCANSUM AB
Kubikensborgsvägen 12
122 41 ENSKEDE
Postgirokonto: 40 55 03-4
Välkommen med Er
beställning.
Alexander Zeisig

*Nästa manusstopp för
Medlemsbladet är
den 31 augusti 1998.*

Ledamotsförteckning Rickul/Nuckö hembygdsförening

(Reviderad maj 1998)

Styrelsen

Ordförande

Sven Boman (Gambyn), Lövängsvägen 56, 187 30 Täby, tfn 08-758 98 03.

Vice ordförande

Richard Gineman (Klottorp), Erstagatan 25, 6tr, 116 36 Stockholm, tfn 08-642 59 53.

Sekreterare

Gurli Schönberg Fyhr (Spithamn), Travarevägen 3, 187 54 Täby, tfn 08-510 508 28 (bost + fax), 08-510 518 39 (tfn.svar).

Kassör

Ingvar Schönberg (Enby), Klövjevägen 47, 187 31 Täby, tfn 08-768 46 50.

Ledamöter

Sven G. Frejman (Pasklep), Byggvägen 24, 762 61 Rimbo, tfn 0175-713 65.

Bertil Nyman (Gutanäs), Blockvägen 5, 175 40 Järfälla, tfn 08-580 370 49.

Ingvald Luks (Haversved), Krikonstigen 40, 196 32 Kungsängen, tfn 08-581 730 07.

Adjungerad från Sov

Bertil Westerman (Paj), Gråhundsvägen 56, 128 62 Sköndal, tfn 08-94 50 20.

Revisorer

Ordinarie

Lennart Strömkvist (Haversved), Torpslingan 6, 162 44 Vällingby, tfn 08-739 17 78.

Roger Brun (Österby), Markörvägen 9, 191 41 Sollentuna.

Suppleant

Linda Stahlman (Gutanäs), Ymsenvägen 13, 121 42 Årsta, tfn 08-81 16 45.

Valberedning

Ordförande

Erling Lemberg (Enby), Terassvägen 15, 131 41 Nacka, tfn 08-716 79 35.

Ledamöter

Benita Beckman (Gambyn), Karlskronavägen 9, 121 52 Johanneshov, tfn 08-659 33 52.

Agnes Callenmark (Ölbäck), Bergsunds strand 15, 7tr, 117 38 Stockholm, tfn 08-720 75 01.

Edit Jordman (Rickul by), Nybyvägen 2, 644 31 Torshälla.

Britta Söderberg (Spithamn), Skiftesvägen 13, 187 31 Täby, tfn 08-758 34 90.

Byggnadskommittén

Sture Koinberg (Roslep) **sammankallande**, Odelbergsvägen 74, 122 37 Enskede, tfn 08-659 69 81 (bost), 08-714 55 50 (arb).

Algot Brun (Österby), Skevikstrandsvägen 46, 132 32 Gustavsberg, tfn 08-570 314 22.

Ivar Brunberg (Roslep), Bollmoravägen 142, 135 40 Tyresö, tfn 08-712 43 46.

Arvid Freiman (Enby), Rödhakevägen 1, 175 64 Järfälla, tfn 08-36 31 37.

Informationskommittén

Per-Erik Fyhr (rikssvensk) **sammankallande**, Travarevägen 3, 187 54 Täby, tfn 08-510 508 28 (bost. + fax).

Eva Heyman (Roslep), Häradsvägen 146, 141 71 Huddinge, tfn 08-646 65 58.

Inger Nemeth (Spithamn), Byggmästarv. 221, 141 73 Huddinge, tfn 08-608 11 14.
E-mailadress: inger.nemeth@huddinge.mail.telia.com

Kulturkommittén

Manfred Hamberg (Roslep) **sammankallande**, Långängsvägen 80, 125 56 Älvsjö, tfn 08-646 03 19

Bild

Nils Lagman (Spithamn), Täljstensvägen 12, 141 34 Huddinge, tfn 08-774 10 67

Hemslöjd

Karin Dalström (Ölbäck), Ringvägen 4, 611 35 Nyköping, tfn 0155-21 25 78.

Linnea Granberg-Sönnert (Ölbäck), Blålocksstigen 15, 153 31 Järna, tfn 08-551 732 57.

Ingeborg Gineman (Ölbäck/Kroen), Erstagatan 25, 6tr, 116 36 Stockholm, tfn 08-642 59 53.

Litteratur

Anna-Greta Heyman (rikssv.), Tantogatan 41, 10tr, 118 42 Stockholm, tfn 08-668 99 33.

KG Karlsson (rikssv.), Tideliusgatan 71, 118 69 Stockholm, tfn 08-642 53 65.

Musik

Inga Ekman (Söderby), Pepparkaksgränd 44, 123 55 Farsta, tfn 08-604 64 65.

Släktforskning

Göte Brunberg (Roslep), Krämarvägen 8, 129 41 Hägersten, tfn 08-97 26 06.

Adjungerade

Richard Gineman (Klottorp), Erstagatan 25, 6tr, 116 36 Stockholm, tfn 08-642 59 53.

Einar Hamberg (Roslep), Östermalmsgatan 33, 114 26 Stockholm, tfn 08-21 37 77.

Övriga kommittéer

Festkommittén

Agnes Callenmark (Ölbäck) **sammankallande**, Bergsunds strand 15, 7tr, 117 38 Stockholm, tfn 08-720 75 01.

Benita Beckman (Gambyn), Karlskronavägen 9, 121 52 Johanneshov, tfn 08-659 33 52.

Birgit Brunberg (Ölbäck), Birger Jarlsgatan 121, 1tr, 113 56 Stockholm, tfn 08-15 76 86.

Inga Ekman (Söderby), Pepparkaksgränd 44, 123 55 Farsta, tfn 08-604 64 65.

Ingeborg Gineman (Ölbäck/Kroen), Erstagatan 25, 6tr, 116 36 Stockholm, tfn 08-642 59 53.

Hjalmar Stenberg (Rickul by), Flemings väg 8, 146 00 Tullinge, tfn 08-778 25 22.

Ingrid von Sydow (Bergsby), Lorensbergsvägen 76, 136 69 Haninge, tfn 08-776 10 54.

Ungdomskommittén

Carita Laving (Österby) **sammankallande**, Glädjegatan 30, 135 54 Tyresö, tfn 08-742 71 80, 08-671 84 91 (arb).

Maj-Britt Besterman (Höbring), Fernhemsvägen 5, 636 69 Skogstorp, tfn 016-258 94, 016-15 07 00 (arb).

Titti Callenmark (Ölbäck), Kalmgatan 32, 121 45 Johanneshov, tfn 08-649 13 23.

Ingvald Luks (Haversved), Krikonst. 40, 196 32 Kungsängen, tfn 08-581 730 07.

Ingalill Pettersson (Bergsby), Ramsta Bostället, 741 74 Uppsala, tfn 018-39 81 71, 018-66 52 57 (arb).

Åke Timmerman (Klottorp), Generalsv. 91A, 184 52 Österskär, tfn 070-743 05 27.

Byombud

Bergsby

Ingrid von Sydow, Lorensbergsvägen 76, 136 69 Haninge, tfn 08-776 10 54.

John Westerman, Slånärvägen 7, 2tr, 186 36 Danderyd, tfn 08-755 52 12.

Birkas

Anne Mai Mihkelson, Östra Tynningö, 185 92 Vaxholm, tfn 08-667 52 12.

Dirslätt

(Vakant)

Enby

Gottfrid Seman, Hannebergsgatan 14, 3tr, 171 68 Solna, tfn 08-83 16 02, 08-540 650 91.

Arvid Freiman, Rödhakevägen 1, 175 64 Järfälla, tfn 08-36 31 37.

Gambyn

Benita Beckman, Karlskronavägen 9, 121 52 Johanneshov, tfn 08-659 33 52.

Gutanäs/Bisholm

Bertil Nyman, Blockvägen 5, 175 40 Järfälla, tfn 08-580 370 49.

Haversved

Lennart Strömkvist, Torpslingan 6, 162 44 Vällingby, tfn 08-739 17 78.

Höbring

Nils Tennisberg, Oxundavägen 36, 194 41 Upplands Väsby, tfn 08-590 318 62.

Gunnar Blomberg, Alsättravägen 36, 12736 Skärholmen, tfn 08-97 58 04.

Klottorp

Richard Gineman, Erstagatan 25, 6tr, 116 36 Stockholm, tfn 08-642 59 53.

Lyckholm/Hosby/Kulanäs

(Vakant)

Norrby

Ethel Westerberg, Skolvägen 11 D, 1tr, 184 30 Åkersberga, tfn 08-540 608 08.

Odensholm

Gottfrid Erkas, Snöskostigen 10, 162 62 Hägersten, tfn 08-88 56 09.

Paj

Bertil Westerman, Gråhundsvägen 56, 128 62 Sköndal, tfn 08-94 50 20.

Pasklep

Helga Hellman, Kampementsgatan 38, 115 38 Stockholm, tfn 08-782 80 83.

Alice Kullavee, Erikshällsgatan 6 B, 151 46 Södertälje, tfn 08-550 309 62.

Rickul

Herman Treiberg, Liljeörnsgratan 13, 165 53 Hässelby, tfn 08-38 43 53.

Hjalmar Stenberg, Flemings väg 8, 146 00 Tullinge, tfn 08-778 25 22.

Roslep

Ivar Brunberg, Bollmoravägen 42, 135 40 Tyresö, tfn 08-712 43 46.

Einar Brunberg, Bergliden, 197 91 Bro, tfn 08-582 492 92.

Skåtanäs

Manfred Nibon, Gärdesvägen 27, 756 51 Uppsala, tfn 018-32 40 09.

Spithamn

Lennart Schönberg, Dalvägen 63, 187 33 Täby, tfn 08-758 63 06.

Sture Schönberg, Närtunagränd 18, 194 00 Upplands Väsby, tfn 08-590 323 25.

Sutlep

Sven Engbusk, Frejavägen 31, 172 76 Sundbyberg, tfn 08-628 64 33.

Söderby/Lukslagge

Inga Ekman, Pepparkaksgränd 44, 128 66 Sköndal, tfn 08-604 64 65.

Einar Vesterby, Pettersbergsvägen 27, 126 57 Hägersten, tfn 08-646 90 07, 08-560 205 14.

Ölbäck/Rosta

Birgit Brunberg, Birger Jarlsgatan 121 1tr, 113 52 Stockholm, tfn 08-15 76 86.

Erling Schönberg, Ringvägen 23 B, 135 50 Tyresö, tfn 08-712 21 01.

Österby

Algot Brun, Skevikstrandsvägen 46, 134 32 Gustavsberg, tfn 08-570 314 22.